

Budjettirahoitteiset tehtävät

Kasvatus ja opetus lautakunta

Toimiala Sivistys

Sitovuustaso Kaupunginvaltuuston hyväksymät toimintakate ja toiminnalliset tavoitteet

Toiminnan kuvaus

Kasvatuksen ja opetuksen lautakunnan alaiset palvelut muodostuvat kasvun tuen, varhaiskasvatuksen sekä perusopetuksen ja lukion palveluyksiköistä. Jokaisen palveluyksikön toiminnasta ja taloudesta vastaa päällikkö. Palvelulla on oma johtoryhmä, jonka kautta koordinoidaan asioiden edistämistä ja tavoitteiden toteutumista.

Kasvatuksen ja opetuksen palvelussa tuotetaan kaikki lasten ja nuorten elämänkaaren palvelut kasvatuksen, opetuksen ja nuorisotyön kautta. Kasvatus- ja opetuslautakunta päättää talousarvion puitteissa annettavan palvelun laajuudesta ja tavoitteista.

Kasvatus- ja opetus on olennainen osa kaupunkilaisten hyvinvointia tukevia palveluita. Onnistuminen tehtävässä luo parhaat mahdollisuudet lasten eheälle kasvulle ja perheiden hyvinvoinnille.

Laadukkaat palvelut ovat myös osin elinvoimaa edistävää. Perheet tekevät sijoittumispäätöksiä työmahdollisuuksien ja palveluista muodostuvan mielikuvan perusteella. Palveluiden julkikuvasta huolehtiminen on tärkeä osa toimintaa.

Oleelliset muutokset ja kehittämiskohteet suunnittelukaudelle 2023-2026

Lasten ja nuorten sekä heidän perheidensä hyvinvoinnin tukeminen on palvelun yhteisenä tavoitteena edelleen. Painopistealueina ovat hyvinvoinnin tukeminen sekä lasten ja nuorten aktiivisuuden lisääminen sekä osallisuuden ja vaikuttamisen kasvattaminen. Lisäksi henkilöstön työhyvinvointiin kiinnitetään huomiota.

Kasvun tuessa toimintakulttuuria kehitetään, verkostomaista työskentelyä hyödynnetään monipuolisesti ja eri toimijoiden osallisuutta vahvistetaan ja nostetaan esille. Tavoitteena on vahvistaa yleisen tuen tukitoimia. Kasvun tuessa on käynnistynyt huhtikuussa 2022 Tukipaja (Motipaja). Tavoitteena on antaa tukea oppivelvollisuuden laajentumiseen liittyviin haasteisiin sekä erityistä tukea tarvitsevien nuorten työllistymiseen ja kouluttautumiseen.

Psykososiaalisen oppilashuollon siirtyessä Hyvinvointialueelle 2023, on erityisen tärkeää huolehtia toimivat asiakaspolut. Kaupungilla on koulutuksenjärjestäjän ominaisuudessa vastuu perusopetuslakiin kirjatun laajan opiskeluhuollon toteutumisesta. Siirron jälkeen on varmistuttava, että yhteistyö ja tarvittavat tukitoimet oppilaille ovat edelleen saatavilla. Ensisijaisena työmuotona on yhteisöllinen opiskeluhoito ja hyvinvointityö. Yksilökohtaista moniammatillista opiskeluhoitotyötä kehitetään edelleen. Työskentelyn terävöittämisen tavoitteena on oppilaiden kiinnittäminen kouluyhteisöön sekä poissaolojen vähentäminen.

Varhaiskasvatuksessa lapsen tarvitseman tuen prosessia arvioidaan ja kehitetään niin, että tuki lapselle järjestyy välittömästi ja vahvassa yhteistyössä lapsen huoltajien kanssa. Lasten luontosuhdetta vahvistetaan sekä tuetaan lapsen kestävä elämäntavan taitoja. Lapsen hyvän kasvun ja oppimisen tukemisessa painotetaan kokopäiväpedagogiikkaa sekä yhteisöllisyyteen kasvattamista.

Joustavan esi- ja alkuopetuksen opetussuunnitelma on hyväksytty kasvatus ja opetus lautakunnassa keväällä 2022. Joustavassa esi- ja alkuopetuksessa lasten yksilölliset erot voidaan huomioida ja mahdollistaa eteneminen oman kehitys- ja taitotason mukaan. Kouluissa rakennetaan uusia käytäntöjä uuden opetussuunnitelman käyttöönoton yhteydessä.

Perusopetuksessa kouluihin on nimetty opettajia yhteisötutoreiksi, jotka pienellä työpanoksella kehittävät ja järjestävät sellaisia toimia, tapahtumia ja toimenpiteitä, joilla on positiivinen ja yhteishenkeä lisäävä vaikutus sekä oppilaisiin että henkilöstöön.

Tulevaisuuden taitoja edistetään kaikissa palveluyksiköissä. Varhaiskasvatuksessa lasten vuorovaikutus- ja tunnetaitoja vahvistetaan sekä lasten syrjäytymistä ehkäistään tukemalla vahvasti leikkiä oppimisen ja kehityksen keskeisenä tekijänä. Lasten monilukutaitoa ja digitaalista osaamista vahvistetaan. Perusopetuksessa panostetaan digitaalisten taitojen vahvistamiseen sekä vuorovaikutteisen ja osallistavan koulukulttuurin luomiseen. Lukiossa painotetaan kansainvälisyyttä, digitaitoja sekä yrittäjyyttä. Lukio-opiskelijoilla on jo nyt mahdollisuus valita opintoja yliopisto-opinnoista. Juniori yliopiston avauksia odotetaan jo vuodelle 2023 sijoituspaikkana Kouvola.

Perusopetuksessa että lukiossa keskitytään digisuunnitelman jalkauttamiseen. Tavoitteena on, että opetushenkilöstöllä on riittävä osaaminen ja motivaatio digitaalisuuden edistämiseen. Lisäksi panostetaan laitekannan ajantasaistamiseen. Oppilaiden ja opiskelijoiden taitojen ja tietojen edistymisestä digiasioissa huolehditaan digisuunnitelman tavoitteiden mukaisesti. Perusopetuksessa työskentelee digitutoreita konsultoimassa muuta opetushenkilöstöä.

Varhaiskasvatuksessa lasten liikkumista lisätään edelleen. Lasten pitkäaikaista paikallaan oloa vähennetään kaikessa toiminnassa. Perheiden ja paikallisten toimijoiden kanssa pyritään vahvistamaan yhteistyötä.

Harrastamisen Kouvolan mallin mukaista harrastetoimintaa on kaikissa Kouvolan kouluissa. Toimintaa jatketaan edelleen laajentaen yhteistyötä eri toimijoiden kanssa.

Urheilulukion aloittaminen on osa Kouvolan lukiokoulutuksen uudistamista. Tarkoitus on parantaa nuorten opiskelun ja urheilun yhdistämisen mahdollisuuksia. Urheilulukion toiminta alkaa elokuussa 2023, jolloin opiskelupaikkoja 32. Toiminta laajenee kolmen seuraavan vuoden aikana. Kouvolan hankkeella on kaikki edellytykset onnistua johtuen sijainnista ja paikkakunnalla olevasta osaamisesta. Liikuntapaikkojen puitteet tulee kehittää kuntoon.

Lukio-opiskelijoiden oppivelvollisuus laajenee ikäluokittain vuosittain, lukuvuodella 2023-2024 lähes kaikki opiskelijat kuuluvat laajennetun oppivelvollisuuden ja opintojen maksuttomuuden piiriin.

Hyvinvoiva henkilöstö on avainasemassa palvelujen tuottamiseen. Henkilöstön hyvinvointia tuetaan työhyvinvointia parantavilla toimilla. Yhteisöllisyyttä ja vuorovaikutusta pyritään parantamaan koronan väistymisen jälkeen.

Varhaiskasvatuksen päiväkotiverkon kehittämissuunnitelma etenee. Naukion päiväkotit valmistuu 2023 ja Valkealan ja Inkeröisten päiväkotien tilat valmistuvat monitoimitalojen yhteydessä 2024. Kaunisnurmen vuorohoitoyksikön suunnittelu jatkuu. Sippolan ja Vekaranjärven päiväkotien osalta etsitään tilaratkaisuja.

Perusopetuksen kehittämissuunnitelman mukaiset uudet toimitalot aloittavat toimintansa suunnittelukaudella, Valkealan toimitalon on määrä valmistua tammikuussa 2024 ja Inkeröisten monitoimitalo 1.8.2024. Marjoniemen ja Kuusankosken yhtenäiskoulujen suunnittelut jatkuvat, käyttöönottoja on suunniteltu vuoteen 2025. Kehittämissuunnitelmaan kuuluu myös erityisen tuen järjestämisperiaatteiden muutos, joka etenee uusien yhtenäiskoulujen rakentumisen myötä. Kouluverkon tiivistyessä toimipisteiden määrät vähenevät ja se vähentää osaltaan myös henkilöstö- ja kuljetuskustannuksia.

Riskianalyysi

Tuen tarve on osalla lapsia ja nuoria merkittävä. Tuen tarve saattaa jatkossa myös lisääntyä ja olla entistä kokonaisvaltaisempaa. Oikea-aikaisen tuen järjestäminen voi tuoda lisäresurssitarpeita, jotta lasten ja nuorten ongelmiin pysytään reagoimaan nopeallakin aikataululla. Psykososiaalisen oppilashuoltohenkilöstön siirtyminen hyvinvointialueelle voi aiheuttaa palveluiden heikentymistä, jos tukea ei jatkossa saada lasten ja nuorten arkiympäristössä.

Varhaiskasvatuksessa haasteena on koulutettujen varhaiskasvatuksen opettajien saatavuus sekä toistuva pula myös kelpoisista sijaisista muihin tehtäviin. Tämä on riski yhdenvertaisen ja laadukkaan varhaiskasvatuksen toteuttamiselle. Myös perusopetuksessa pätevän henkilöstön saatavuudessa on haasteita, mm. erityisopettajista on kova kilpailu.

Oppilasmäärät laskevat suunnittelukaudella edelleen ja oppilasmäärien lasku tulee huomioida toiminnassa. Oppilasmäärän väheneminen aiheuttaa mm. entistä enemmän opettajien siirtämistä koululta toiselle tai yhteisten opettajien rekrytointia. Tämä tilanne helpottuu uusien yhtenäiskoulujen rakentumisen myötä.

Kustannusten kasvu tukipalveluissa vaikuttaa varsinaisen toiminnan resurssointiin. Ruokahuollon, tilojen ja kuljetusten kustannukset ovat voimakkaassa kasvussa. Samanaikaisesti oppilasmäärien väheneminen ja toimiminen vanhassa rakenteessa ei mahdollista kustannusten hillintää.

Rakentamisen kustannusten nousu saattaa hidastaa suunnitelmien toteutumista. Tiloja joudutaan optimoimaan myös investointivolyymien näkökulmasta. Palveluverkon pysyessä tarkastelukauden alussa ennallaan, säästöä ei juurikaan synny ensimmäisinä vuosina. Uusien yksiköiden aloittaessa toimintansa, voidaan resurssien käyttöä parantaa järkevien opetusryhmien myötä. Uudet tilat lisäävät myös viihtyvyyttä ja työskentelymotivaatiota.

Oppilasmäärien epätasainen jakautuminen aiheuttaa painetta keskustan alueelle, kun taas äärialueilla oppilasmäärät pienenevät. Tämä aiheuttaa isoja opetusryhmiä keskustaan, kun taas äärialueilla joudutaan yhdistelemään luokkia. Lisäksi opetushenkilöstön saatavuus vaihtelee niin, että keskustan alueelle on helpompi saada kelpoisia opettajia kuin äärialueille. Pahimmillaan tämä voi aiheuttaa alueiden eriarvoistumista.

Valtuuston/lautakunnan hyväksymät toiminnalliset tavoitteet, mittarit ja tavoitetaso 2023

Kaupunkistrategian tavoite: Kestävä elämäntapa: Kouvola on luonnollinen perusta

Tavoite: Lasten ja nuorten hyvinvointi paranee	Keskeisimmät toimenpiteet: Yhteisötutorit kehittävät yhteisöllistä ja osallistavaa toimintakulttuuria perusopetukseen. Positiivisen johtaminen ja pedagogiikan koulutus antaa osaamista lapsi- ja opiskelijälähtöisen toimintakulttuurin luomiseen. Lukiokoulutuksessa tuen antamisen prosessit toimivat. Joustava esi- ja alkuopetus toimii lapsilähtöisesti antaen mahdollisuuden yksilökohtaiselle kasvulle ja kehitykselle. Varhaiskasvatuksessa lapsen tarvitseman tuen prosessia arvioidaan ja kehitetään niin, että tuki lapselle järjestyy välittömästi ja vahvassa yhteistyössä lapsen huoltajien kanssa. Varhaiskasvatuksessa lisätään edelleen lasten liikkumista. Lasten pitkäkestoista paikallaan oloa vähennetään kaikessa toiminnassa. Yhteistyötä vahvistetaan perheiden ja paikallisten toimijoiden kanssa.			
Mittari(t)				
Lasten ja nuorten hyvinvointikysely (1-5)	Lähtöarvo 12/2021	4,5	Tavoitearvo 12/2023	3,5

Kaupunkistrategian tavoite: Hyvinvoiva henkilöstö ja osallistava johtaminen

Tavoite: Henkilöstön hyvinvointi	Keskeisimmät toimenpiteet: Kaopin johtamisen kehittäminen on painopisteenä 2023. Varhaiskasvatuksessa vahvistetaan kokonaispedagogista jaettua johtajuutta sekä ekologisesti, sosiaalisesti ja taloudellisesti kestäviä valintoja.			
Mittari(t)				
Henkilöstön fiilismittari (1-5)	Lähtöarvo 12/2021	3,45	Tavoitearvo 12/2023	3,75

Kaupunkistrategian tavoite: Kasvatus ja opetus: Kouvola on kaikkien kampus

Tavoite: Nuorten kansainvälistymis- ja digitaidot sekä digitaaliset ympäristöt paranevat	Keskeisimmät toimenpiteet: Varhaiskasvatuksen digiympäristöjä kehitetään. Digisuunnitelman mukaiset toimenpiteet jalkautuvat perusopetukseen ja lukioon. Digitutorit toimivat perusopetuksessa edistymisen tukena. Käynnistetään kansainvälisiä projekteja eri aihe alueilla ja tuetaan opiskelijoiden kansainvälistä vuorovaikutusta. Kansainvälinen nuorisovaihto Tehtaanmäen koululla yhteistyössä Xamk ja Nuorisokeskus Anjala.			
Mittari(t)				
Uudet palveluprosessit, joissa hyödynnetään digitalisaatiota (kpl)	Lähtöarvo 12/2021	0	Tavoitearvo 12/2023	10
Tavoite: Tarjoamme lapsille ja nuorille kasvualustan, joka tukee sosiaalisuutta ja vuorovaikutustaitoja sekä kestävästä elämäntapaa.	Keskeisimmät toimenpiteet: Oppilaat ja opiskelijat ovat osallisia itseään koskevissa ratkaisuissa ja niiden valmistelussa. Toimintaympäristöissä panostetaan arkipäivän vuorovaikutuskulttuuriin ja tuetaan yhteisöllisyyttä. Ympäristökasvattajien verkosto käynnistyy tukien koulujen ympäristökasvatustyötä. Varhaiskasvatuksessa lasten vuorovaikutus- ja tunnetaitoja vahvistetaan sekä lasten syrjäytymistä ehkäistään tukemalla vahvasti leikkiä oppimisen ja kehityksen keskeisenä tekijänä. Lasten monilukutaitoja ja digitaalista osaamista vahvistetaan varhaiskasvatuksessa. Lasten luontosuhdetta vahvistetaan sekä tuetaan lapsen kestävästä elämäntavan taitoja. Urheilulukion käynnistyminen ja korkeakoulu opintojen mahdollistaminen lukiokoulutuksessa.			

Talous

Kasvatus- ja opetuslautakunta 1000 e	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025	TS 2026
Toimintatuotot						
Myyntituotot	3 558	3 137	3 616	3 616	3 616	3 616
Maksutuotot	2 843	2 762	2 690	2 590	2 440	2 440
Tuet ja avustukset	4 582	2 635	3 450	3 700	3 900	3 900
Muut toimintatuotot	1 240	134	134	134	134	134
Toimintatuotot	12 223	8 668	9 890	10 040	10 090	10 090
Toimintakulut						
Henkilöstökulut	-100 441	-84 658	-88 025	-89 609	-90 951	-92 416
Palkat ja palkkiot	-80 999	-68 235	-70 277	-71 577	-72 677	-73 877
Henkilösivukulut	-19 442	-16 423	-17 748	-18 032	-18 275	-18 539
Eläkekulut	-16 314	-13 805	-14 787	-15 017	-15 213	-15 428
Muut henkilösivukulut	-3 129	-2 618	-2 961	-3 015	-3 061	-3 111
Palvelujen ostot	-27 615	-23 646	-23 854	-24 904	-25 404	-25 821
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-4 155	-3 390	-2 995	-3 495	-3 795	-4 095
Avustukset	-4 558	-3 509	-3 101	-3 101	-3 101	-3 101
Muut toimintakulut	-26 651	-30 901	-33 975	-34 157	-34 367	-34 487
Toimintakulut	-163 421	-146 103	-151 950	-155 266	-157 618	-159 920
Toimintakate	-151 198	-137 435	-142 060	-145 226	-147 528	-149 830
Poistot ja arvonalentumiset	-16	0	0	0	0	0

Henkilöressit

Henkilöstön määrä henkilötyövuosina	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025	TS 2026
Lautakunnan alainen toiminta	2 000,00	1 817,40	1 733,99	1 720,00	1 707,00	1 695,00

Toiminnan volyymit

	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS2024	TS2025	TS 2026
Varhaiskasvatus						
Päiväkotitoiminta ja perhepäivähoito kk/yht, oma toiminta	25 300	28 000	27 000	27 000	26 000	26 000
Päiväkotitoiminta kk/yht , palveluseteli	7 254	7 500	7 500	7 500	7 400	7 400
Perusopetus						
Oppilasmäärä	7 048	7 053	6 980	7 000	6 900	6 900
Erityisen tuen oppilasmäärä	1 105	1 080	1 128	1 100	1 100	1 000
Aamu- ja iltapäivätoimintaan osall. oppilaat	458	472	520	550	550	550
Kuljetusoppilaat (esi- ja perusop. lisäop, valmistava opetus)	1 532	1 523	1464	1 450	1 450	1 450
Lukiokoulutus						
Päivälukiot/kurssit	1 649	1 930	1 896	1 900	1900	1 900
Iltalukio/kurssit	310	330	326	320	320	320
Lukioiden opiskelijamäärä	1 257	1 310	1 224	1 200	1 250	1 250

Henkilöstösuunnitelmaosio

Vakinaisen henkilöstön nykytila

Vakinaisen henkilöstön lukumäärä	Henkilöstö 1.6.2022	Arvioitu poistuma 6-12/2022	Arvioitu poistuma 2023	Arvioitu poistuma 2024	Arvioitu poistuma 2025	Arvioitu poistuma 2026	Poistuma yhteensä	Henkilöstö 31.12.2026
Esimiehet	90		1	1	1		0	0
Muu henkilöstö	1 931		29	1	1	3	0	0
Yhteensä	2 021	0	30	2	2	3	37	1 984

Arvioitu poistuma sisältää sekä eläkepoistuman että muun poistuman.

Suunnittelukaudella toiminnassa tapahtuvien oleellisten muutosten ja kehittämiskohteiden vaikutukset henkilöstötarpeeseen ja -rakenteeseen

Rekrytointi on jatkuvasti haasteellisempaa. Työnantajakuvan kirkastaminen on tärkeää.

Määräaikaisissa koulunkäynninohjaajan tehtävissä on syntynyt ketjuuntumista, mikä on johtanut määräaikaisen henkilöstön vakinaistamiseen. Koulunkäynninohjaajien lukumäärä on noussut, vaikka esim. vakinaisen henkilöstön siirryttyä eläkkeelle ei ole koulunkäynninohjaajia palkattu toistaiseksi voimassa oleviin työsuhteisiin.

Varhaiskasvatuksessa tulee edelleen vahvistaa varahenkilöjärjestelmää palvelujen varmistamiseksi.

Oppilasmäärän väheneminen haastaa resursoinnin. Henkilöstöä on siirrettävä kaupungin sisällä. Epätasa-arvo alueiden välillä mahdollinen.

Varhaiskasvatukseen osallistumisen aste nousee edelleen, jolloin palveluntarve ja sitä kautta henkilöstötarve ei vähene yhtä voimakkaasti kuin lasten määrän väheneminen.

Keskeiset osaamistarpeet suunnittelukaudella

Lasten ja nuorten tukeminen yleisen tuen vaiheessa tulisi vahvistua. Henkilöstön osaamista on lisättävä koulutusten ja kehittämistyön kautta.

Erityisopettajat ja erityisluokanopettajat, alueellisen koulutuksen suunnittelu.

Hyvinvointia tukevien menetelmien ja toimintakulttuurin kehittämisen osaaminen.

Varhaiskasvatustilain muutoksista johtuvan osaamisen varmistaminen.

Talousarviovuodelle 2023 esitettävät uudet sekä muutetut virat ja tehtävät

Kehittämävastaava

Rakentamisen pedagoginen suunnittelija (MA)

Poistuva osaaminen, jota ei korvata tai ei enää tarvita

Rehtorin virka (1 HTV)

Hyvinvointialueelle siirtyvät psykologit ja kuraattorit (28 HTV)

Muut kehittämistoimenpiteet henkilöstöresurssien ja osaamisen varmistamiseksi

Tavoitteena saada alueellinen erityis- ja erityisluokanopettajakoulutus, jotta saamme täytettyä puuttuvan osaamisresurssin ja toisaalta täytettyä eläköityvien henkilöiden virat.

Varhaiskasvatuksen opettajien rekrytointia edistetään.

Positiivisen johtamisen ja pedagogiikan kehittämishanke. Kokonaispedagogisen ja jaetun johtajuuden edelleen kehittäminen varhaiskasvatuksessa.

Perusopetuksen ja lukion täydennyskoulutus suunnitellaan tukemaan tavoitteiden toteutumista. Varhaiskasvatuksessa osaamis- ja kehittämissuunnitelmat kytetään osaamiskartoituksista saatuun tietoon.

Määrällinen henkilöstösuunnitelma (htv brutto, huom. 1 htv = koko vuoden kokoaikatyössä oleva)

Henkilöstö henkilötyövuosina	12/2022	12/2023	12/2024	12/2025	12/2026
Vakinaiset	1 275	1 251	1 245	1242	1235
Määräaikaiset	418	412	405	395	390
josta vakinaisten sijaisia	67	67	65	60	60
Palkkatuella työllistettyjä	71	71	70	70	70
Yhteensä	1 764	1 734	1720	1 707	1 695

*Siirretään talousosion henkilöresurssit-kohtaan.

Lisäselvitys muusta määräaikaisesta henkilöstöstä kuin sijaisista

Muu määräaikainen henkilöstö henkilötyövuosina	12/2022	12/2023	12/2024	12/2025	12/2026
Projektihenkilöstö	12	12	11	11	10
Oppisopimussuhteiset	1				
Muu, mikä					
Yhteensä	13	12	11	11	10